

**LEFAPHA LA THUTO LA GAUTENG
TLHATLHOBO YA MAKGAOLAKGANG**

**SETSWANA PUO YA NTLHA
SEEMOGARE
(Pampiri ya Boraro)**

KAROLO YA A

POTSO 1

1. TLHAMO

1.1 Mefuta ya tlhamo

-TLHALOSO

-THADISO

-KGANETSO

-KANELO

1.2 SELEKANYI SA TSHEKATSHEKO

- Go ikamanya le sethlhogo: 6
Tlhase ya phatsimo
Botlhaga jwa go bopa.
Thotloetso
- Mopeleto: 6
Tlotlontswe
Matshwao a puiso:
- Popego ya dipolelo: 5
Tiriso ya puiso:
- Ditemana: 5
- Diteng: 4
- Bokhutlo: 4

[30]

KAROLO YA B

POTSO 2

2.1 **Makwalo**

-botsalano

-semmuso

Selekanyi sa tshekatsheko

2.1.1 Aterese 4/3

Ditumediso

Bokhutlo

2.1.2 Popego e nepagetseng ya lekwalo la botsalono/semmuso: 3

2.1.3 Segalo se se siameng: 4

Setaele
Kamano
Tiriso le tlhopho ya mafoko
Matshwao a puiso
Popego le ditemana

2.1.4 Go ikamanya le setlhogo: 4
[15]

KGOTSA

2.2 METSOTSO

SELEKANYI SA TSHEKATSHEKO

1. Popego e e nepagetseng jaaka e sedifadiwa ke sekao: 4

2. Go ikamanya le setlhogo: 3

3. Segalo se se siameng: 8

POTSO 3

3.1 FEKESE

KGOTSA

3.2 C.V [15]

KAROLO YA C

POTSO 4 DITLHANGWA TSA MOLOMO

Ntlhabele dinaane - Z.S. Dipale

- 4.1.1 "Mosetsana yo montlente" (1)
- 4.1.2 Ke kopo ya go ratana le bona (2)
- 4.1.3 Ke gore lorato lo, lo ne lo beetswe maparego. (1)
- 4.1.4 Go mo tlela selo se se neng se tla mo kgotsofatsa (1)
- 4.1.5 Yo mongwe o tlile le sethuthuthu (2)
- Yo mongwe a tla le seipone mme (2)
- Wa bofelo a tla le namune (2)
- 4.1.6 Dilo tse di fa godimo di nnile le mosola tsotlhe (1)

- 4.1.7 Ka seipone ba kgonne go bona kwa mosetsana a le teng. (1)
 Ka namune ba kgonne go mo rudisa mo baswing. (1)
- 4.1.8 -Motho fa a sule o sule. Ga go sepe kana namune e e ka mo tsosang (2)
 -O kile wa bona kae sethuthuthu sa go fofa e bile se pega batho ba le
 bararo (2)
 -Seipone sa go bona dilo tse di iphitlhileng le sone ga se teng. - (2)
- [20]

KGOTSA

4.2 4.2.1 Moopana le Segwagwa Diteng

Ga twe e rile go na le mosadimogolo a nna le monna wa gagwe e le mothei wa ditlhapi. Mosadimogolo yo, e ne e le moopa, ga a ise a tshole bana. Go ne ga tla monnamogolo mongwe ka letsatsi lengwe mme a mmolelela gore a tseye dithupa tse tlhano tse di tlhamaletseng mme a di bee fa ga tlase fa nkgwana sebaka sa malatsi a le matlhano. Mosadimogolo o ne a dira phoso ka go kgetla e le nngwe fela e e tlhamaletseng mme tse nne di ne di sa tlhamalala. Morago ga malatsi a matlhano ka tota a nna le bana ba le batlhano. Monnamogolo o ne a re fa a sa itumelela bana ba, ba tla moafala. O ne a sa itumelele ba bane ka ba ne ba golofetse mme a le mongwe fela, yo o neng a bidiwa moopana o ne a tshela. Ka letsatsi lengwe ka ntlha ya go jewa ke bodutu, o ne a sala rraagwe morago a re o ile go mmona kwa nokeng. O ne a latlhega mme letsholo la tswa, a se ke a bonwa. Segwagwa se ne sa tla malatsinyana se kopa metsi le dijo, mosadimogolo a sa se felele pelo. Se ne sa rata go itse gore goreng a se na bana. Mosadimogolo o ne a se bolelela mme sa mo solofetsa ngwana yo mongwe. Mosadimogolo o ne a re o batla Moopana wa gagwe. Segwagwa se ne sa tsena mo nokeng, sa ya kwa ga Dimo mme sa fitlhela Moopana gone. Segwagwa se ne sa bolelela Dimo gore se fetile setoto sa mo tseleng. Ka megaburu Dimo a tswa mme segwagwa sa ngwega le Moopana. Mosadimogolo le rraagwe Moopana ba ne ba itumela mme ba direla Segwagwa moletlo. Ke tsona tsotlhe.

(20)

[20]

KGOTSA

4.2.2 Dibera tse thero.

Ga twe e rile Dibera tse tharo di ne tsa tswa letsholo la go batla dilo tsa go aga matlo. Ya ntlha e ne ya aga la letlhaka, ya bobedi ya aga ka dithobane mme ya boraro ya aga ke ditena. Phokojwe o ne a tlwaetse go tlhorisa Dibera tse. O ne a re ya ntlha e mmulele, mme ya gana. Ke fa e futswela ntlo ka mowa mme matlhaka a robega, ke fa Bera e siela kwa go e e agileng ka dithobane. Fa e lemoga gore Bera ya ntlha e sietse kwa go ya bobedi, ya fitlha ya phiriganya ntlo eo le yona ka mowa. Ke fa di siela ka bobedi jwa tsone kwa go Bera e e agileng ntlo ka ditena. O ne a leka ka mowa jaaka a tlwaetse, ga pala. A leka go tsena ka tšhemele ke fa a wela ka fa gare ga metsi a a belang a šwa.

(20)

POTSO 5

Mmualebe: R.M. Malope

- 5.1.1 Motlhatlhoobi wa Sedika, rre Masilo (1)
- 5.1.2 O araba Morongwe (1)
- 5.1.3 (a) Go robala mmogo (2)
- (b) Go direla ka bonako (2)
- (c) Go lebelela difaele / Go phetlholola (2)
- 5.1.4 (a) Ditlhoko tse di sekameng (1)
- (b) Leratha le onoroko (1)
- (c) Diaparo jaaka kgomo e itsiwe ka mmala (1)
- 5.1.5 Tharo (3) (2)
- 5.1.6 Mogokgo wa sekolo rre Montsho (2)
- 5.1.7 Mo lefapheng la Thuto (2)
- 5.1.8 "O re tshegisa ka baditshaba" (1)
- 5.1.9 Thuto go ya ka mosadinogolo MmaMmualebe ke gore le fa o rutegile seo ga se reye gore o itse tsotlhe ka tsa betshelo (2)

[20]**KGOTSA**

5.2.1 Bodiba jo bo jeleng ngwana' a Mmaago

Go thata go supa mmolai a le mongwe. Babolai ba bane; eleng:

- (a) Tselane ka boena - a kabo a sa ratana le makau a mabedi. A ka bo a sa akanya ka go ntsha mpa.
- (b) Moatlhodi - O tsentse seatla sa go lemolola pele gongwe e kabo a atlegile fa e ne e se mosadi wa Khalambazo ka gonne e ne e le ngaka ya sekgowa a itse kago ya mmele wa motho
- (c) (Mosadi wa Khalambazo) - O ne tlwaetse go bolaya ka go ntsha dimpa - Le ene ke mmolai wa ga Tselane ka a mo file ditlhare tsa go ntsha mpa
- (d) Mathulwe tota le mafoko a ga Tselane a bofelo ke gore mmolai wa gagwe ke Mathulwe. Ee, ke ena ka gonne o dule ka maikemisetso a go ipusolosetsa mo go Tselane le Moatlhodi. Fa a sena go mo imisa ga a sa mo etela, e bile o bua fa Moatlhodi a tla utlwa monate wa go godisa ngwana yo e seng wa gagwe. (15)

5.2.2 Mokwadi o a akaretsa. Ga a lebisa molaetsa o, mo baanelweng ba ba leng mo kgangkhwatsweng e. O tsibosa mongwe yo o buisang ka ga kgang e

- * Basadi le Makgarebe, lo se ka lwa itira Tselane
- * Banna le Makau, lo seka lwa itira Moatlhodi le Mathulwe (A dikarabo tsa baithuti di tsewe tsia) (5)

MADUO OTLHE: [20]**BOKHUTLO**